100 Marks
Batch – 2020 - 2023

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२५

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय:– साहित्यातून समाजदर्शन (भाग–१) (HDSE-503)

दिनांक: १०/०५/२०२५	**गुण : १००**	**वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००**

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) **(४०)**

१. ब्रिटिशकाळात भारतामध्ये व्यापार, वाहतूक व उद्योगधंदे या क्षेत्रांमध्ये कोणकोणते बदल घडून आले?

२. मध्ययुगीन खेड्याची भौगोलिक, सामाजिक व आर्थिक रचना स्पष्ट करा.

३. म. गांधी यांनी सांगितलेला स्वराज्याचा अर्थ, आचार आणि साधने यांची माहिती द्या.

४. वि. दा. सावरकरांनी मांडलेली देवाची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **(३०)**

१. बालविवाह निषेधक मंडळीची आगरकरांना अभिप्रेत असलेली कल्पना विशद करा.

२. थोर पुरुष निर्माण होण्यासाठी कोणते घटक कारणीभूत ठरतात.

३. लोकमान्य टिळकांनी शिवजयंतीचा उत्सव का सुरू केला? कारणे द्या.

४. वि. कृ. चिपळूणकरांच्या मते ब्रिटिशकाळातील पारतंत्र्यापासून कोणते तोटे झाले?

५. शेतकऱ्यांच्या दारिद्र्याची कारणे स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **(३०)**

१. ब्रिटिश सत्तास्थापनेचे राजकीय, आर्थिक व सामाजिक परिणाम

२. गावगाड्याची वैशिष्ट्ये

३. गो. ग. आगरकर – समाजातील तीन स्तर

४. म. फुले यांनी सांगितलेल्या शेतकऱ्यांच्या समस्या आणि उपाययोजना